

KAMU GÖREVİNE ATANMADA KADIN ERKEK EŞİTLİĞİNDEN POZİTİF AYRIMCILIĞA: DÜZENLEYİCİ KURULLARDA KADIN ÜYELER

Doç. Dr. Ayhan Tekinsoy
Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi
tekinsoy@yahoo.com

Kamu hizmetlerine giriş ve yükselmeye eşitlik ilkesi, kadınların kamu hizmetlerine girişte karşılaştığı engellerin kaldırılması açısından önem taşır. Kadın - erkek eşitliği Anayasa'da güvence altına alınmış olup, kamu hizmetlerinde istihdam açısından eşitlik ilkesinin gerçekleştirilmesi devletin yükümlülüğü olarak öngörülmüştür.

Eşitlik ilkesine düzenleyen Anayasa 10/2 maddesine göre, "Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz."

"Kadınlara Karşı Her Türü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi"nin 7. maddesinde de Taraf Devletler, kadınların erkeklerle eşit şekilde "kamu görevlerine atanma ve idarenin her düzeyinde kamusal görevleri yerine getirme hakkı" güvence altına almıştır.

Anayasanın 70. maddesine göre "Hizmete alınmada, görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez."

Kamu görevlerinde kadın-erkek eşitliğinin gerçekleştirilmesi, eşitlik ilkesinin soyut kabulüyle mümkün olmayıp bu alanda "Devlet(in), bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamak" için somut adımlar atması gerekir.

Danıştay kararları incelendiğinde bazı görevlerin özellikleri gereği erkeklerce yerine getirilebileceği anlayışından, hizmet gereklerinin erkekler lehine cinsiyet ayrımını temellendirmede kullanılamayacağı anlayışına doğru bir gelişim tespit edilebilir. Ancak sorun yalnızca kamu görevine girişle sınırlı olmayıp, eşitliğin gerçekleştirilmesinde pozitif ayrımcılık yapılması zorunluluktur.

Kadınlar lehine pozitif ayrımcılığın bir aracı olarak kota uygulaması düşünülebilir. Bu çalışmada, düzenleyici kurullarda kadınlara kota uygulanmasının imkânları değerlendirilmektedir.

Düzenleyici kurullarda mevcut 75 üyenin 4'ü kadındır. Bu kurulların 7'sinde üyelerin tamamı erkek olup yalnızca 3 kurulda kadın üye bulunmaktadır. Düzenleyici kurumların kuruluş kanunlarında kurul üyelerinin bir kısmının kadın olmasına ilişkin düzenleme yapılması, pozitif ayrımcılık örneği olarak Anayasaya aykırı olmayacaktır.

Bu örnekten yola çıkılarak bildiride hizmet gerekleri ile liyakat ilkesinin, eşitlik ilkesi ve pozitif ayrımcılık açısından kamu görevlerinde kadınların teşvik edilmesine ilişkin mekanizmaların oluşturulmasında nasıl yorumlanabileceği, ilgili Anayasa Mahkemesi ve Danıştay kararlarına değinilerek tartışılmaktadır.

FROM GENDER EQUALITY TO POSITIVE DISCRIMINATION IN RECRUITMENT INTO PUBLIC SERVICE: WOMAN MEMBERS IN REGULATORY BOARDS

The principle of equality in recruitment into public service and in promotion is important for the elimination of obstacles faced by women. The equality of women and men is guaranteed by the Constitution and the principle of equality in terms of employment in public services is envisaged as the obligation of the state.

According to Article 10/2 of the Constitution relating to the principle of equality, “Men and women have equal rights. The State has the obligation to ensure that this equality exists in practice. Measures taken for this purpose shall not be interpreted as contrary to the principle of equality.”

Article 7 of the “Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women” rules that States Parties shall ensure to women, on equal terms with men, “the right to hold public office and perform all public functions at all levels of government”.

According to Article 70 of the Constitution, “No criteria other than the qualifications for the office concerned shall be taken into consideration for recruitment into public service.”

The realization of the equality of women and men in public office is not possible with the abstract acceptance of the principle of equality. The State must take concrete steps “to ensure that this equality exists in practice.”

By an examination of the decisions of the Council of State, a development may be seen. The Council of State gave up the understanding that according to their characteristics some services could only be fulfilled by men, by accepting that public service requirements cannot be used to legitimate gender discrimination in favor of men. However, the problem is not only the limitation about recruitment into public service and positive discrimination is a must in “ensuring equality in practice”.

Application of quota for posts may be considered as an instrument of positive discrimination in favor of women. In this study, the possibilities of applying women quota for membership in the regulatory authorities are evaluated.

4 of the 75 members present in the regulatory boards are women. In 7 of these boards, all of the members are male and there are only 3 boards with female members. Enacting provisions relating compulsory women members in regulatory boards shall not be contrary to the Constitution as an example of positive discrimination.

In this submission, interpretation of the service requirements and the principle of merit is discussed in terms of the principle of equality and positive discrimination mechanisms in favor of women in public services, with reference to the relevant Constitutional Court and the Council of State decisions.